A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2009. július 7.*

Tartalomjegyzék

I – A jogvita előzményei . . . . . I - 5742

II – A Bizottság kontra Görögország ügyben hozott ítélet . . . . . I - 5745

III – A pert megelőző eljárás . . . . . I - 5745

IV – A Bíróság előtti eljárás . . . . . I - 5747

A – A kereset tárgyát képező támogatási összegek . . . . . I - 5747

B – A Bíróság által feltett kérdésekre válaszul írásban szolgáltatott információk . . . I - 5748

V – A kötelezettségszegésről . . . . . I - 5752

A – A kereset tárgyáról . . . . . I - 5752

B – A Bizottság kontra Görögország ügyben hozott ítélet végrehajtásáról . . . . . I - 5752

1. A felek érvei . . . . . I - 5752

2. A Bíróság álláspontja . . . . . I - 5756

VI – A pénzügyi szankciókról . . . . . I - 5758

A – A kényszerítő bírság iránti kérelemről . . . . . I - 5758

1. A felek érvei . . . . . I - 5758

2. A Bíróság álláspontja . . . . . I - 5759

a) Előzetes észrevételek . . . . . I - 5759

b) A kötelezettségszegés tartósságáról . . . . . I - 5760

c) A készpénzben történő visszatérítéstől eltérő eszköz választásáról . . . . I - 5761

* Az eljárás nyelve: görög.

d) A bizonyítási teherről . . . . . I - 5763

e) A tőkeinjekcióval nyújtott támogatás összegéről . . . . . I - 5765

f) Az ún. „spatosimo” adóból eredő támogatási összegről . . . . . I - 5766

g) A repülőtéri bérleti díjakból eredő támogatási összegről . . . . . I - 5768

h) Végkövetkeztetés . . . . . I - 5770

B – A kényszerítő bírság összegéről . . . . . I - 5771

1. Előzetes észrevételek . . . . . I - 5771

2. A jogsértés időtartamáról . . . . . I - 5772

3. A jogsértés súlyáról . . . . . I - 5773

4. Az alperes tagállam fizetőképességéről . . . . . I - 5774

5. Végkövetkeztetés . . . . . I - 5774

6. A kényszerítő bírság hatálybalépésének napjáról és tételéről . . . . . I - 5774

C – A kényszerítő bírság és az átalányösszeg halmozott kiszabásáról . . . . . I - 5775

1. A felek érvei . . . . . I - 5775

2. A Bíróság álláspontja . . . . . I - 5778

a) A két szankció halmazatban történő kiszabásáról . . . . . I - 5778

b) Az átalányösszeg kiszabásának szükségességéről . . . . . I - 5779

c) Az átalányösszeg mértékéről . . . . . I - 5780

VII – A költségekről . . . . . I - 5781

A C-369/07. sz. ügyben,

az EK 228. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2007. augusztus 3-án

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: E. Righini, I. Hadjiyiannis és D. Triantafyllou, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Görög Köztársaság** (képviselik: A. Samoni-Rantou és P. Mylonopoulos, meghatalmazotti minőségben, segítőik: V. Christianos és P. Anestis dikigoroi)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts és T. von Danwitz tanácselnökök, A. Tizzano és J. N. Cunha Rodrigues, R. Silva de Lapuerta (előadó), K. Schiemann és A. Arabadjiev, C. Toader és J. J. Kasel bírák,

főtanácsnok: P. Mengozzi,
hivatalvezető: R. Şereş tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2008. november 11-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2009. február 5-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az Európai Közösségek Bizottsága keresetlevelével azt kéri a Bíróságtól, hogy:

– állapítsa meg, hogy a Görög Köztársaság – mivel nem fogadta el a C-415/03. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 2005. május 12-én hozott, a Görög

Köztársaságnak a Görögország által az Olympic Airways társaságnak nyújtott támogatásról szóló, 2002. december 11-i 2003/372/EK bizottsági határozat (HL L 132., 1. o.; a továbbiakban: a vitatott határozat) 3. cikkéből eredő kötelezettségei megsértésével kapcsolatos ítélet (EBHT 2005., I-3875. o.) végrehajtásához szükséges intézkedéseket – nem teljesítette az e határozatból, valamint az EK 228. cikkből eredő kötelezettségeit;

– kötelezze a Görög Köztársaságot, hogy fizessen a Bizottságnak 53 611 euró kényszerítő bírságot a vitatott határozatra vonatkozó, a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben hozott ítéletben foglaltak teljesítésének minden egyes késedelmi napja után a jelen ügyben hozandó ítélet kihirdetésének napjától kezdődően az említett, Bizottság kontra Görögország ügyben hozott ítéletben foglaltak teljesítéséig;

– kötelezze a Görög Köztársaságot, hogy átalányösszeget fizessen a Bizottságnak, amelynek összege a 10 512 euró napi összeg és azon napok számának szorzata, amely napokon fennállt a jogsértés a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben hozott ítélet kihirdetésétől kezdődően a jelen ügyben a vitatott határozatot illetően hozandó ítélet meghozataláig;

– másodlagosan, amennyiben a Bíróság megállapítja, hogy a támogatást ténylegesen visszatérítették, kötelezze a Görög Köztársaságot, hogy átalányösszeget fizessen a Bizottságnak, amelynek összege a 10 512 euró napi összeg és azon napok számának szorzata, amely napokon fennállt a jogsértés a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben hozott ítélet kihirdetésétől kezdődően a vitatott határozatban jogellenesnek minősített támogatásnak a Görög Köztársaság által történő visszatérítéséig, és

– kötelezze a Görög Köztársaságot a költségek viselésére.

I – A jogvita előzményei

2 A Bizottság 2002. december 11-én elfogadta a vitatott határozatot, amely rendelkező részének szövege a következő:

„1. cikk

A szerkezetátalakítási támogatás, amelyet Görögország az Olympic Airways számára a következő formában nyújtott:

a) a társaság számára az 1975. június 26-i 96/75. sz. görög törvény 6. cikke alapján 1994. október 7-ig engedélyezett hitelgaranciák;

b) új repülőgépek vásárlása és az Olympic Airwaysnek az új spatai repülőtérre való költözéséhez szükséges beruházások érdekében 2001. március 31-ig kötendő hitelszerződésekre vonatkozó, 378 millió USA-dollárig terjedő új hitelgaranciák;

c) az [Olympic Airways] adósságának 427 milliárd görög drachmával történő csökkentése;

d) a társaság 64 milliárd görög drachma összegű adósságának tőkévé alakítása;

e) 54 milliárd görög drachma tőkeinjekció 40,8 milliárd görög drachmára csökkentve, három részletben, 19, 14, illetve 7,8 milliárd görög drachma 1995-ben, 1998-ban, illetve 1999-ben,

a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése alapján a közös piaccal összeegyeztethetetlennek minősül, tekintettel arra, hogy az eredeti támogatás nyújtásának következő feltételei már nem teljesülnek:

a) a szerkezetátalakítási terv hatékony végrehajtása a társaság hosszú távú életképességének elérése céljából;

b) a támogatás jóváhagyását kísérő 24 különleges kötelezettségvállalás betartása, és

c) a szerkezetátalakítási támogatások végrehajtásának rendszeres figyelemmel kísérése.

2. cikk

A Görögország által a társadalombiztosítási járulékok, az Olympic Aviation által az üzemanyag és a pótalkatrészek után fizetendő HÉA, a különböző repülőterek számára járó bérleti díjak, a spatai és más repülőterek számára járó repülőtéri illetékek, valamint az ún. »spatosimo« adó tartós nemfizetésének eltűrése formájában nyújtott állami támogatás összeegyeztethetetlen a közös piaccal.

3. cikk

(1) Görögország intézkedéseket fogad el az 1. cikkben említett 14 milliárd görög drachma (41 millió euró) összegű, a Szerződéssel összeegyeztethetetlen támogatásnak, valamint a 2. cikkben említett, jogellenes módon nyújtott támogatásnak a kedvezményezett társaságtól való visszatéríttetésére.

(2) A támogatás visszatéríttetését haladéktalanul végre kell hajtani a nemzeti jogszabályokban előírt eljárásoknak megfelelően, amennyiben azok lehetővé teszik a határozat azonnali és hatékony végrehajtását. A visszatéríttetendő összegek magukban foglalják a támogatás nyújtásától az annak tényleges visszatérítéséig járó kamatokat. A kamatokat a regionális támogatások nettó támogatástartalmának kiszámítására használt referencia-kamatláb alapján kell kiszámítani.

4. cikk

Görögország a jelen határozatról való értesítés időpontjától számított két hónapos határidőn belül tájékoztatja a Bizottságot az annak alapján elfogadott intézkedésekről.

[…]”

II – A Bizottság kontra Görögország ügyben hozott ítélet

3 2003. szeptember 24-én a Bizottság az EK 88. cikk (2) bekezdésének megfelelően a vitatott határozat végrehajtására vonatkozóan kötelezettségszegés megállapítása iránti keresetet nyújtott be a Görög Köztársasággal szemben.

4 A fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben hozott ítéletében a Bíróság kimondta:

„A Görög Köztársaság – mivel nem tette meg az előírt határidőn belül a jogellenesnek és a közös piaccal összeegyeztethetetlennek ítélt támogatások, kivéve a társadalombiztosítás nemzeti rendszerének járulékaira vonatkozó támogatásokat, visszafizetéséhez szükséges valamennyi intézkedést a [vitatott] határozat 3. cikkének megfelelően – nem teljesítette az említett 3. cikkből eredő kötelezettségeit."

III – A pert megelőző eljárás

5 2005. május 18-án a Bizottság közleményt intézett a Görög Köztársasághoz, amelyben felszólította, hogy tájékoztassa a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben hozott ítélet végrehajtásának biztosítása érdekében elfogadott intézkedésekről.

6 2005. június 2-i válaszában e tagállam kifejtette, hogy a visszatérítésre irányuló intézkedéseket az Olympic Airwaysnek kell megtennie, és az Olympic Airways eszközei és részesedései értékesítésének köszönhetően a visszatérítéssel kapcsolatos eljárásokat néhány hónapon belül befejezik. A Görög Köztársaság kifejtette továbbá, hogy a vitatott határozat 1. cikke szerinti, 41 millió euró összegű támogatás visszatérítésére vonatkozó fizetési meghagyás végrehajtását az athéni közigazgatási bíróság felfüggesztette

az Olympic Airways által e határozattal szemben az Európai Közösségek Elsőfokú Bíróságához előterjesztett megsemmisítés iránti keresetről való határozathozatalig.

7 2005. július 8-i levelében a Görög Köztársaság megerősítette, hogy a kormány szolgálatai a szóban forgó támogatások visszatérítettésére irányuló eljárás végső szakaszában járnak.

8 Ezt követően 2005. október 18-i felszólító levelében a Bizottság megindította az EK 228. cikk szerinti eljárást a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben hozott ítélet végrehajtásának elmulasztása miatt.

9 2005. december 19-i válaszában a Görög Köztársaság tájékoztatta a Bizottságot, hogy vitatja azon megállapítást, miszerint az ezen ítélet végrehajtására elfogadott intézkedéseket nem közölték a Bizottsággal. Hangsúlyozta, hogy a nemzeti hatóságok megfelelően és haladéktalanul intézkedtek a vitatott határozat tárgyát képező támogatások visszatérítettése iránt.

10 2006. április 4-én a Bizottság indokolással ellátott véleményt intézett a Görög Köztársasághoz, amelyet 2006. április 10-én közöltek e tagállammal. E véleményben a Bizottság felszólította a Görög Köztársaságot, hogy az említett indokolással ellátott vélemény kézhezvételétől számított két hónapon belül fogadja el a szóban forgó ítélet végrehajtásához szükséges intézkedéseket. E véleményben arról is tájékoztatást adtak, hogy a Bizottság, amennyiben az EK 228. cikk értelmében a Bírósághoz kell fordulnia, meg fogja jelölni a kényszerítő bírság összegét és az átalányösszeget.

11 A Görög Köztársaság 2006. június 9-i levelében válaszolt az indokolással ellátott véleményre, megismételve a korábbi levelekben tett megállapításait. Kifejtette azt is, hogy az Olympic Airways jogorvoslati kérelmet terjesztett elő, és hogy a vitatott támogatások visszatérítettése iránti nemzeti eljárások lefolytatása nehézségekbe ütközik.

12 E körülmények között a Bizottság úgy döntött, hogy a Bírósághoz fordul.

13 A T-68/03. sz., Olympiaki Aeroporia Ypiresies kontra Bizottság ügyben 2007. szeptember 12-én hozott ítéletében (EBHT 2007., II-2911. o.) az Elsőfokú Bíróság megsemmisítette a vitatott határozat 2. és 3. cikkét egyfelől az Olympic Airways által az athéni nemzetközi repülőtér számára fizetendő díjak, másfelől az Olympic Aviation vállalkozás által az üzemanyag és a pótalkatrészek után fizetendő hozzáadottérték-adó tartós nemfizetésének eltűrésére vonatkozó részükben. Az Elsőfokú Bíróság a keresetet ezt meghaladó részében elutasította.

IV – A Bíróság előtti eljárás

A – *A kereset tárgyát képező támogatási összegek*

14 A Bizottság válaszában pontosította, hogy tekintettel az Elsőfokú Bíróságnak a fent hivatkozott Olympiaki Aeroporia Ypiresies kontra Bizottság ügyben hozott ítéletére, a következő – kamatok nélküli – támogatási összegek visszatéríttetését követeli továbbra is:

– 41 millió euró a vitatott határozat 1. cikke alapján;

– 2,5 millió euró összegű, bizonyos repülőterek részére fizetendő bérleti díj;

– 61 millió euró az ún „spatosimo” adó címén, és

– 28,9 millió euró a Görög Köztársaság és az Olympic Airways vagy bizonyos repülőterek és az említett vállalkozás közötti, repülőtéri díjakból eredő adósságok beszámítása alapján.

15 Ez utóbbi támogatási összeget illetően a Bizottság – a Bíróság 2008. november 14-i írásbeli kérdésére adott 2008. november 26-i válaszában – megerősítette, hogy a vitatott határozat 209. pontjában említett 28,9 millió eurós összeget nem kell visszatéríttetni, mivel az említett összeg önmagában nem minősül állami támogatásnak.

B – *A Bíróság által feltett kérdésekre válaszul írásban szolgáltatott információk*

16 2008. október 20-án a Bíróság az eljárási szabályzat 54a. cikke alapján felhívta a Görög Köztársaságot többek között annak megjelölésére, hogy a vitatott határozat 1. és 2. cikke alapján az Olympic Airwaystől visszatéríttetendő támogatási összegek milyen módon és milyen jogi alapon kerültek beszámításra az állam e társasággal szemben fennálló adósságaival szemben.

17 A Görög Köztársaság 2008. október 31-i válaszában kifejtette, hogy az Olympic Airways egyes adósságai – köztük a vitatott határozat 1. cikkében megjelölt tőke és az ún. „spatosimo" adó összegének visszatérítése, valamint a polgári légiközlekedési hatóság által kiállított 176 802 euró összegű számla – a társaság javára választottbírósági ítéletekben megítélt kártérítés beszámításával kerültek kiegyenlítésre. A szóban forgó kártérítéseket az Aristote Onasis és az Állam között létrejött szerződés jóváhagyásáról szóló 3560/1956 törvényerejű rendelet 27. cikkében előírt választottbírósági kikötés alapján létrehozott választottbíróság ítélte meg e társaság javára.

18 A Görög Köztársaság kifejtette, hogy a 2006. március 20-án benyújtott első kereset tárgyában hozott 2006. december 6-i 57/2006 első választottbírósági ítélet (a

továbbiakban: 2006. december 6-i választottbírósági ítélet) a következő kártérítéseket állapította meg az Olympic Airways javára:

– 37 051 392 euró az Elliniko repülőtérről való túl korai kizárása címén;

– 17 996 655 euró az új repülőtérre való átköltözés költségei címén;

– 75 615 756 euró az athéni nemzetközi repülőtér berendezéseinek építése következtében elszenvedett károk címén;

– 1 375 707 euró az athéni nemzetközi repülőtér berendezéseinek építésében bekövetkezett késedelem következtében elszenvedett károk címén, amely késedelem miatt az Olympic Airwaysnek az Elliniko repülőtér berendezéseit kellett használnia, biztosítva azok karbantartását;

– 183 300 000 euró az athéni nemzetközi repülőtér használatával kapcsolatban az Elliniko repülőtérhez képest 2001. március 29-e és 2005. december 31-e között felmerült működési többletköltségek címén;

– 88 026 000 euró az athéni nemzetközi repülőtéren alkalmazott, a korábbi repülőtérhez képest hosszabb várakozási idő miatt 2001. március 29-e és 2005. december 31-e között felmerült működési többletköltségek címén;

– 3 753 472 euró az Attiki úton a Spata repülőtér megközelítéséhez kötelezően használt autópálya díjával kapcsolatban felmerült költségek címén;

– 250 000 000 euró a lekötött pénzeszközök címén.

19 A Görög Köztársaság előadta, hogy ezen első választottbírósági ítélet az Olympic Airways által elszenvedett, megtérítendő kár teljes összegét 657 118 982 euró összegben határozta meg. Több helyesbítést követően a kár összege – a törvényes kamatokkal – 563 896 458 euró összegben került megállapításra.

20 A Görög Köztársaság hangsúlyozta, hogy ezt követően az Olympic Airways számára megítélt összegeket e társaság Állam felé fennálló tartozásaiba beszámították. E beszámítások között szerepelt a vitatott határozat 1. cikkében megjelölt támogatás visszatérítése, továbbá az ún „spatosimo" adó összegének, valamint az e határozat 2. cikkében megjelölt, a polgári légiközlekedési hatóság felé fennálló 176 802 euró összegű számlatartozásnak a kiegyenlítése.

21 A Görög Köztársaság hozzátette, hogy 2007 augusztusától az Állam több fizetési meghagyást bocsátott ki az Olympic Airways javára az e társaság javára született választottbírósági ítéletek alapján. Ezen összegek azonban a társaság fennálló tartozásai, köztük a fent említett támogatási összegek miatt nem kerülhettek kifizetésre. A társaság tartozásainak a részére kifizetendő összegek beszámításával történő kiegyenlítése az adóhatóságok törvényes kötelezettsége volt. Az első fizetési meghagyás elegendő volt a társaság vitatott határozat szerinti tartozásai teljes összegének (a kamatokkal mintegy 120 millió euró) kiegyenlítésére.

22 A Görög Köztársaság kiemelte, hogy a 2006. december 6-i választottbírósági ítéletben megítélt kártérítésre vonatkozó első fizetési meghagyás a 2516/31.8.2007. sz. irat volt, amely 601 289 003 euró összegre vonatkozott. Ezen összeget úgy számították ki, hogy a törvényes kamatok felszámítását követően a megállapított 612 839 581 euró teljes összegből kivontak 11 550 577 eurót.

23 A Görög Köztársaság megjegyezte, hogy az egyes beszámításokra a következő számviteli bizonylatok útján került sor:

– 2922 DOY/FAVE, amely a (vitatott határozat 1. cikke szerinti) tőkeemelés (kamatokkal) történő visszatérítésére vonatkozott a 601 289 003 euró összegre vonatkozó 2516/31.8.2007. sz. fizetési meghagyás alapján fizetendő összeg megfelelő részének beszámításával;

– 2927–2933 és 2940 DOY/FAVE, amely a (vitatott határozat 2. cikke szerinti) ún. „spatosimo" adó címén járó összeg (kamatokkal) történő megfizetésére vonatkozott a 2516/31.8.2007. sz. fizetési meghagyás alapján fizetendő összeg megfelelő részének beszámításával;

– 2926 DOY/FAVE, amely a polgári légiközlekedési hatóságnak bérleti díj címén (a 3307/98. sz. számla alapján) járó 176 802 euró összeg megfizetésére vonatkozott a 2516/31.8.2007. sz. fizetési meghagyás alapján fizetendő összeg megfelelő részének beszámításával.

V – A kötelezettségszegésről

A – *A kereset tárgyáról*

24 Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy az Elsőfokú Bíróságnak a fent hivatkozott Olympiaki Aeroporia Ypiresies kontra Bizottság ügyben hozott ítéletére tekintettel, és figyelembe véve a Bizottság által a vitatott határozat 209. pontjában megjelölt támogatási összegre vonatkozóan szolgáltatott információkat, a felek közötti jogvita a továbbiakban a vitatott határozat 1. cikkének végrehajtására vonatkozik (tőkeemelés), valamint az e határozat 2. cikkében megjelölt két kötelezettség végrehajtására, nevezetesen az ún. „spatosimo" adó és az egyes repülőterek számára fizetendő bérleti díj megfizetésére.

B – *A Bizottság kontra Görögország ügyben hozott ítélet végrehajtásáról*

1. A felek érvei

25 A Bizottság álláspontja szerint a Görög Köztársaság nem fogadta el a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben hozott ítéletben foglaltaknak való megfeleléshez szükséges intézkedéseket.

26 A Bizottság emlékeztet arra, hogy az egyetlen jogalap, amelyre védelme érdekében hivatkozhat az olyan tagállam, amely nem téríttetett vissza jogellenes támogatásokat, az az e támogatások visszatéríttetését elrendelő határozat végrehajtásának teljes lehetetlensége, és a tagállam, amely az ilyen határozat végrehajtása során előre nem látott és előre nem látható nehézségekbe ütközik, köteles e problémák vizsgálata érdekében a Bizottsághoz fordulni.

27 A Bizottság érvelése szerint a Görög Köztársaság sohasem hivatkozott a vitatott támogatások visszatérítettésének teljes lehetetlenségére, csak jogi és gyakorlati nehézségekre. Márpedig noha a visszatérítettést a nemzeti jog szerinti eljárás keretében kell végrehajtani, az érintett határozat azonnali és hatékony végrehajtását biztosítani kell. Nem elegendő ugyanis megindítani a visszatérítettési eljárást, annak konkrét eredményekre kell vezetnie.

28 A Bizottság válaszában kifejti, hogy a vitatott támogatások visszatérítettésére irányuló eljárásról első alkalommal a Görög Köztársaságnak a Bírósághoz 2007. október 23-án benyújtott ellenkérelméből értesült. E tagállam korábban nem hivatkozott arra, hogy az említett támogatásokat visszatérítette. A Bizottsággal kizárólag az egyes támogatási kategóriák előzetes számszerűsítését és azoknak az Állam felé fennálló tartozásként történő nyilvántartásba vételét közölték.

29 Mivel e tekintetben semmiféle magyarázattal nem szolgáltak részére, a Bizottság kifejti, hogy nem tudja elfogadni sem az állítólagosan kifizetett összegek számítását, sem a Görög Köztársaság által a vitatott támogatások visszatérítésére vonatkozóan benyújtott bizonyítékokat.

30 Az ún. „spatosimo" adó, valamint a repülőtéri bérleti díjak visszatérítettésének igazolására benyújtott iratok ugyanis a polgári légiközlekedési hatóság 2007. október 2-i nyilatkozatát tartalmazták, amely szerint e tartozások „megfizetésre, vagy beszámításra kerültek, illetőleg azokat átadták az illetékes adóhatóságok részére a köztartozások beszedésére vonatkozó törvénykönyvnek megfelelő megállapításuk és beszedésük érdekében".

31 Márpedig a Bizottság véleménye szerint az ilyen irat nem bizonyítja a helyes és kellő módon történő visszatérítést. Mindenesetre az alperes nem szolgáltatott konkrét, számlamozgásra vonatkozó bizonyítékot, amely igazolná, hogy a szóban forgó összegeket ténylegesen megfizették. A Görög Köztársaságnak az indokolással ellátott

véleményre adott válaszához csatolt iratok sem tartalmaztak kellően pontos információkat a különböző támogatási összegek tényleges visszatérítésével kapcsolatban.

32 A Bizottság megjegyzi, hogy a nemzeti hatóságok utólag megküldték számára a választottbírósági ítéleteket másolatban, azonban nem csatoltak annak alátámasztására vagy magyarázatára szolgáló iratokat, hogy az Olympic Airways számára megítélt összegeket milyen módon számították ki. Ennélfogva felmerül a kérdés, hogy a megítélt kártérítési összegek valójában mennyiben függenek össze az Államnak az említett társasággal szemben a korábbi athéni repülőtér használatával kapcsolatban fennálló kötelezettségeivel.

33 A Bizottság kifejti kétségeit a hivatkozott visszatéríttetés szabályszerűségével kapcsolatban is. Az alperes által benyújtott iratok ugyanis vagy a tartozás megfizetésére, vagy a követelések és tartozások beszámítására hivatkoznak. Függetlenül attól, hogy az esetleges beszámításra csak 2007 októberében került sor, a nemzeti hatóságok nem bizonyították, hogy az Államnak milyen jogi alapon állt fenn tartozása az Olympic Airways felé.

34 A Bizottság álláspontja szerint – amennyiben a Bíróság elismerné, hogy a támogatási összegeket visszatérítették – az Olympic Airways nem lett volna képes a szóban forgó összegek visszafizetésére újabb támogatások nélkül.

35 A Görög Köztársaság állítása szerint a támogatások teljes összegét visszatérítették 2007 augusztusa és szeptembere között. A választottbíróság által az Olympic Airways számára megítélt teljes kártérítési összeg beszámításra került az említett társaságnak az Állammal szemben fennálló tartozásával szemben. E beszámítással kiegyenlített tartozások között szerepelt a vitatott határozatban szereplő támogatások hátralékos összege.

36 A Görög Köztársaság hozzáteszi, hogy már 2006 márciusában tájékoztatta a Bizottságot arról, hogy az Olympic Airways kártérítési keresetet nyújtott be az Állammal szemben a választottbírósághoz, és tájékoztatásképpen 2008. január 29-én megküldte a kihirdetett ítéletek másolatát a Bizottságnak.

37 A Görög Köztársaság arra hivatkozik, hogy tájékoztatta a Bizottságot a vitatott összegek visszatérítettése érdekében megindított eljárások állásáról. A lefolytatandó eljárások összetettsége ellenére a Bizottság nem ajánlott fel semmiféle segítséget annak érdekében, hogy azon kérdések, amelyekben az alperes tagállam az együttműködését kérte – nevezetesen a visszatéríttetendő összegek számszerűsítését és a visszafizetés időbeli ütemezését illetően –, közös megegyezéssel kerülhessenek megoldásra.

38 A vitatott határozat 1. cikkében említett 41 millió euró összeget illetően a Görög Köztársaság megjegyzi, hogy azt 2007. augusztus 31-én kamatokkal együtt visszatérítették.

39 Az ún. „spatosimo" adót illetően a Görög Köztársaság megjegyzi, hogy az említett adó egy jelentős részét, számszerint 22 806 159 eurót, a vitatott határozat elfogadását megelőzően megfizették. Az e kifizetésre vonatkozó bizonyítékokat már 2003-ban megküldték a Bizottságnak. E tartozás egyenlegének összegét – 38 192 997 eurót – az adóhatóságok a köztartozások beszedésére vonatkozó törvénykönyvnek megfelelően állapították meg. Ezen összeget, amelyhez hozzáadódik 11 336 120 euró összegű kamat, 2007. október 18-án visszatérítették. Az említett adó címén visszatérített teljes összeg így 49 529 117 euró.

40 A Görög Köztársaság előadja továbbá, hogy a bérleti díjak címén visszatéríttetendő támogatási összegből (2 472 719 euró) 1 818 027 euró összeget az Olympic Airways 2006-ban megfizetett, míg a tartozás fennmaradó részét 2007-ben térítették vissza.

41 A Görög Köztársaság hozzáteszi, hogy a vitatott határozatban megjelölt összegek visszatérítettésére vonatkozó intézkedések nem minősülnek újabb állami támogatásnak, és ezen eljárások semmi esetre sem képezhetik a jelen eljárás tárgyát.

2. A Bíróság álláspontja

42 Annak megállapítása érdekében, hogy a Görög Köztársaság elfogadta-e a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben hozott ítéletnek való megfeleléshez szükséges intézkedéseket, meg kell vizsgálni, hogy a kedvezményezett vállalkozás visszatérítette-e a továbbra is az eljárás tárgyát képező támogatási összegeket.

43 Az említett ítélet végrehajtására vonatkozó határidőt illetően emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EK 228. cikk szerinti kötelezettségszegés fennálltának megítéléséhez szükséges referencia-időpont az említett rendelkezés alapján adott indokolással ellátott véleményben megállapított határidő lejárta (lásd a C-304/02. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2005. július 12-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-6263. o.] 30. pontját, a C-119/04. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2006. július 18-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-6885. o.] 27. pontját és a C-503/04. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2007. július 18-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-6153. o.] 19. pontját).

44 A jelen ügyben nyilvánvaló, hogy az indokolással ellátott véleményben előírt határidő lejártáig, azaz 2006. június 10-ig az alperes nem hajtotta végre a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben hozott ítéletet.

45 Az indokolással ellátott véleményre adott választ illetően – amelyben a Görög Köztársaság bejelentette a különböző támogatási összegek visszatérítettésére irányuló intézkedéseket, megjegyezve, hogy az Olympic Airways jogorvoslati kérelmet terjesztett elő, és hivatkozva a visszatérítettendő összegek számszerűsítésével kapcsolatban felmerült nehézségekre, valamint a visszatérítés összetett módozataira – elegendő arra emlékeztetni, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a közösségi jogból eredő kötelezettségek nem teljesítésének igazolása végett a tagállam nem hivatkozhat kifogásként belső jogrendszerének rendelkezéseire, gyakorlatára vagy

helyzeteire (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet 38. pontját és a C-70/06. sz., Bizottság kontra Portugália ügyben 2008. január 10-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-1. o.] 22. pontját).

46 Ugyanígy nem fogadható el a Görög Köztársaság azon érvelése sem, amely szerint a visszatéríttetési eljárást akadályozta a Bizottság együttműködésének hiánya.

47 A különböző visszatéríttetendő támogatási összegek ugyanis kellő pontossággal megállapíthatók egyrészt a vitatott határozat 1–3. cikkéből, másrészt az említett határozat indokolásának 206–208. pontjából.

48 Másfelől a Bíróság kimondta, hogy a közösségi jog egyetlen rendelkezése sem írja elő, hogy a Bizottság, amikor a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánított támogatás visszatérítését rendeli el, állapítsa meg a visszatérítendő támogatás pontos összegét, elegendő, ha a Bizottság határozata olyan információt tartalmaz, amely lehetővé teszi a címzett számára, hogy jelentős nehézség nélkül maga állapítsa meg ezt az összeget (lásd a C-480/98. sz., Spanyolország kontra Bizottság ügyben 2000. október 12-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-8717. o.] 25. pontját és a C-441/06. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2007. október 18-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-8887. o.] 29. pontját).

49 E körülmények között a Bizottság tehát arra szorítkozhat, hogy követelje a szóban forgó támogatási összegek visszatérítésére vonatkozó kötelezettség betartását, és az illetékes nemzeti hatóságokra hagyhatja a visszatérítendő összegek pontos meghatározását, ideértve az ezen összegek után fizetendő kamatok kiszámítását is (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Spanyolország ügyben hozott ítélet 26. pontját és a C-419/06. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 2008. február 14-én hozott ítélet 46. pontját).

50 Meg kell tehát állapítani, hogy a Görög Köztársaság nem teljesítette az EK 228. cikk (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

VI – A pénzügyi szankciókról

51 A Bizottságnak a kényszerítő bírság és az átalányösszeg kiszabására vonatkozó javaslatai a 2005. december 13-i SEC (2005) 1658 bizottsági közleményen (HL C 126., 15. o.) alapulnak.

A – *A kényszerítő bírság iránti kérelemről*

1. A felek érvei

52 A Bizottság azt javasolja a Bíróságnak, hogy kötelezze a Görög Köztársaságot a jelen ügyben hozott ítélet kihirdetésének napjától a megállapított kötelezettségszegés megszüntetésének napjáig terjedő időszakra a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben 2005. május 12-én hozott ítélet végrehajtásával kapcsolatos késedelem minden napjára 53 611 euró összegű kényszerítő bírság megfizetésére.

53 A Bizottság álláspontja szerint az ilyen összegű kényszerítő bírság megfelel a jogsértés súlyának és időtartamának, továbbá figyelembe veszi a kényszerítő és elrettentő hatás szükségességét is. A jogsértés súlyának meghatározására 12-es együtthatót alkalmaztak, tekintettel a jogsértés tárgyát képező közösségi rendelkezések jelentőségére és e jogsértésnek a köz- és magánérdekekre gyakorolt hatására.

54 A Bizottság jelzi, hogy a jogsértés időtartama a kereset benyújtásáig 17 hónap volt. A Bizottság azonban nem vette figyelembe a jogsértésnek a Bíróság ítélete kihirdetésének napjáig terjedő időtartamát, így ez utóbbira hagyta a kötelezettségszegés hosszabb időtartamának figyelembevételét.

55 A kiszabandó kényszerítő bírság összegét illetően a Bizottság kifejti, hogy ha megszorozzuk a 600 euróban megállapított egységes alapátalány összegét a jogsértés súlyát jelző 12-es együtthatóval, a jogsértés időtartamát jelző 1,7-es együtthatóval, azaz havonta 0,1-gyel, és az alperes tagállam fizetőképességéhez igazodó 4,38-as együtthatóval („n” együttható), 53 611 euró összeget kapunk.

56 A Görög Köztársaság álláspontja szerint, mivel a visszatérítendő állami támogatások teljes összegét ésszerű időben visszatérítették, a kényszerítő bírság és az átalányösszeg kiszabására irányuló kérelmek tárgytalanok.

57 Hangsúlyozza, hogy a kényszerítő bírság javasolt összege mindenesetre aránytalan, és azt megfelelő mértékben csökkenteni kell, amennyiben a Bíróság megállapítja, hogy a Görög Köztársaság nem hajtotta végre teljesen a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben 2005. május 12-án hozott ítéletet.

2. A Bíróság álláspontja

a) Előzetes észrevételek

58 A Bíróság, mivel megállapította, hogy a Görög Köztársaság az indokolással ellátott véleményben előírt határidő lejártáig nem tett eleget a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben 2005. május 12-én hozott ítéletben foglaltaknak, az EK 228. cikk (2) bekezdése harmadik albekezdésének megfelelően e tagállamot kényszerítő bírság és/vagy átalányösszeg fizetésére kötelezheti.

59 A kényszerítő bírság kiszabását illetően a Bíróság kimondta, hogy e szankció főszabály szerint csak akkor igazolt, ha a korábbi ítélet végrehajtásának elmulasztásán alapuló kötelezettségszegés fennmarad a tényállás Bíróság általi vizsgálatáig (lásd ebben

az értelemben a fent hivatkozott Bizottság kontra Olaszország ügyben hozott ítélet 33., 45. és 46. pontját, valamint a fent hivatkozott Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet 40. pontját).

60 Ennélfogva meg kell vizsgálni, hogy ez a helyzet fennáll-e.

b) A kötelezettségszegés tartósságáról

61 Annak eldöntéséhez, hogy az alperesnek felrótt kötelezettségszegés fennmaradt-e a jelen ügy tényállásának Bíróság általi vizsgálatáig, azokat az intézkedéseket kell értékelni, amelyeket az alperes tagállam álláspontja szerint az indokolással ellátott véleményben előírt határidő lejártát követően fogadtak el.

62 A Görög Köztársaság e tekintetben arra hivatkozik, hogy a vitatott támogatási összegek visszatérítésére az Olympic Airways és az Állam között fennálló kölcsönös tartozások és követelések beszámítása útján került sor.

63 Annak bizonyítására, hogy a támogatási összegek ilyen módon visszatérítésre kerültek, a Görög Köztársaság egy sor igazolást és nyilatkozatot nyújtott be a Bírósághoz, különösen a következő iratokat:

– a Görög Köztársaság ellenkérelmének B.11 mellékletét (a gazdasági és pénzügyminisztérium 2007. október 18-i igazolása az Olympic Airways megállapított tartozásainak kiegyenlítéséről);

– a Görög Köztársaság viszonválaszának 2. mellékletét (a gazdasági és pénzügyminisztérium 2008. január 29-i igazolása az Állammal szemben fennálló tartozásokról);

– a Bíróság írásbeli kérdéseire adott válasz E.1 mellékletét (2008. október 31-i feljegyzés a tartozások kiegyenlítéséről, amelyet az említett minisztérium az Olympic Airways részére készített);

– ugyanezen válasz E.6 mellékletét, 16. sz. bizonyíték (az említett minisztérium 2007. augusztus 27-i igazolása a fizetési meghagyásokra vonatkozó összegek levonásáról), és

– tíz – 2006. március 30-i, illetve 2007. augusztus 31-i keltezésű – számviteli bizonylatot, amelyekre az említett válaszban „beszámított követelések" elnevezéssel hivatkoztak.

64 E körülmények között először is meg kell határozni, hogy a beszámítás megfelelő eszköze-e valamely állami támogatás visszatéríttetésére irányuló kötelezettség végrehajtásának, és igenlő válasz esetén másodszor azt, hogy a jelen ügyben e beszámításra ténylegesen sor került-e.

c) A készpénzben történő visszatérítéstől eltérő eszköz választásáról

65 A vitatott határozat és a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben 2005. május 12-én hozott ítélet végrehajtásának módját illetően emlékeztetni kell arra, hogy az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL L 83., 1. o.;

magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.) 14. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy a visszatéríttetést késedelem nélkül és az érintett tagállam nemzeti joga szerinti eljárás keretében kell végrehajtani, amennyiben e rendelkezések lehetővé teszik a Bizottság határozatának azonnali és hatékony végrehajtását.

66 A Bíróság így a C-209/00. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2002. december 12-én hozott ítéletének (EBHT 2002., I-11695. o.) 32. pontjában kimondta, hogy a jogellenes állami támogatások visszatérítésére vonatkozó közösségi rendelkezések hiányában az ilyen pénzügyi támogatások visszatéríttetését főszabály szerint a nemzeti jogban előírt szabályok szerint kell végrehajtani.

67 Következésképpen az a tagállam, amely a Bizottság határozata értelmében köteles a jogellenes állami támogatás visszatérítésére, szabadon választhatja meg, hogy milyen módon hajtja végre e kötelezettséget, feltéve hogy a választott intézkedések nem sértik a közösségi jog alkalmazási körét és hatékonyságát (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Németország ügyben 2002. december 12-én hozott ítélet 34. pontját).

68 Ebből következik, hogy főszabály szerint a beszámítási ügylet, amennyiben azt a nemzeti jogrend írja elő valamely kötelezettséget kiegyenlítő mechanizmusként, megfelelő eszköze lehet az állami támogatás visszatéríttetésének.

69 E tekintetben a Görög Köztársaság hangsúlyozta, hogy az ilyen jogi eljárásról a görög polgári törvénykönyv rendelkezik.

70 Az állítólagos beszámítás ténybeli alapját illetően az alperes a Bíróság által feltett kérdésekre válaszul benyújtotta a 2006. december 6-i választottbírósági ítélet másolatát, amely értelmében az Államot meghatározott összegű kártérítés fizetésére kötelezték az Olympic Airways javára.

71 Ezen ítéletből következik, hogy a választottbíróság többek között kimondta, hogy az Olympic Airways vagyoni kárt szenvedett el az Elliniko repülőtérről való túl korai kizárása, az új spatai repülőtérre való kényszerű átköltözése, e repülőtér berendezéseinek építése, az említett repülőtér működésével kapcsolatos többletköltségek és speciális költségek, valamint lekötött pénzeszközei miatt.

72 Az állami támogatásokra vonatkozó közösségi rendelkezések alkalmazásának sérelme nélkül ennélfogva meg kell állapítani, hogy a jelen eljárás szempontjából a Görög Köztársaság bizonyította az Olympic Airways 601 289 003 euró összegű követelésének fennállását, amely összeg egyértelműen meghaladja a szóban forgó állami támogatások teljes összegét.

73 E körülmények között, tekintettel a vitatott határozatban és a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben 2005. május 12-én hozott ítéletben megállapított visszatérítési kötelezettségre, meg kell vizsgálni, hogy az állítólagos beszámítást úgy végezték-e el, hogy az alkalmas legyen a fent említett kötelezettség végrehajtására.

d) A bizonyítási teherről

74 Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint az EK 228. cikken alapuló eljárás keretében a Bizottság feladata, hogy a Bíróság rendelkezésére bocsássa a kötelezettségszegést megállapító ítélet végrehajtása állásának megítéléséhez szükséges információkat (lásd a C-387/97. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 2000. július 4-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-5047. o.] 73. pontját).

75 Ha a fent említett eljárásban a Bizottság elegendő információt nyújtott a kifogásolt kötelezettségszegés tartósságának nyilvánvalóvá tételéhez, az érintett tagállam feladata érdemben és részleteiben vitatni e megállapítást, valamint előterjeszteni a jogsértés megszüntetését alátámasztó bizonyítékokat (lásd ebben az értelemben fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2005. július 12-én hozott ítélet 56. pontját).

76 A Bizottság jelen ügyre vonatkozó megállapításait illetően emlékeztetni kell arra, hogy az nemcsak az írásbeli szakasz során, hanem a tárgyaláson is elutasította a választott beszámítási mechanizmust. Többek között megismételte, hogy az alperes által közölt intézkedések nem voltak elegendőek a vitatott határozat és a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben 2005. május 12-én hozott ítélet végrehajtásának bizonyítására.

77 A tárgyaláson a Bizottság a Bíróság által feltett kérdésre válaszolva kiemelte különösen azt, hogy még ha feltételezzük is, hogy a beszámítás jogi mechanizmusként elviekben elfogadható, a jelen ügyben az állítólagos beszámítás módját el kell utasítani.

78 Még ha a választottbíróság jogosan ítélte is meg az Olympic Airways számára a kártérítési összegeket, ez utóbbinak rendelkeznie kellene a beszámításra vonatkozó olyan feljegyzésekkel, amelyek bizonyítják, hogy ezen ügyleteket ténylegesen végrehajtották. E tekintetben nem elegendő egy nyilatkozat arra vonatkozóan, hogy a szóban forgó támogatási összegeket beszámítással kiegyenlítették.

79 A jogellenes támogatások visszatéríttetését előíró határozat végrehajtására vonatkozó bizonyíték minőségét illetően emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság kimondta, hogy amennyiben valamely tagállam a készpénzben való kifizetéstől eltérő eszközzel kívánja visszatéríttetni az említett támogatásokat, e tagállam feladata, hogy a Bizottság rendelkezésére bocsássa mindazon információkat, amelyek lehetővé teszik ez utóbbi számára annak vizsgálatát, hogy a választott eszköz alkalmas-e e határozat megfelelő végrehajtására (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Németország ügyben 2002. december 12-én hozott ítélet 40. pontját).

80 A Bíróság ezen ítélet 43. pontjában másfelől kifejtette, hogy noha a tagállam a készpénzben való kifizetéstől eltérő eszközzel is visszatéríttetheti a jogellenes támogatásokat, biztosítania kell, hogy az általa választott intézkedések kellően átláthatók legyenek annak érdekében, hogy a Bizottság meggyőződhessen arról, hogy azok alkalmasak az említett támogatások versenytorzító hatásának semlegesítésére a közösségi jog messzemenő tiszteletben tartása mellett.

81 Az említett ítélet 57. és 58. pontjában a Bíróság hozzátette, hogy az ilyen intézkedéseknek azonos hatással kell rendelkezniük a pénzeszközök átadásával történő visszatérítéssel, és a jogellenes támogatás visszatéríttetésére irányuló kötelezettség teljesítésére szolgáló valamennyi intézkedésnek alkalmasnak kell lennie a jogellenes támogatás nyújtása által torzult versenyfeltételek visszaállítására, és ennek a Bizottság és más érdekeltek számára is megállapíthatónak kell lennie.

82 E megfontolásokra tekintettel a Bíróságnak meg kell vizsgálnia, hogy a benyújtott iratokkal a Görög Köztársaság bizonyította-e a vitatott határozat és a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben 2005. május 12-én hozott ítélet végrehajtását a továbbra is a kereset tárgyát képező három támogatási kategória vonatkozásában.

e) A tőkeinjekcióval nyújtott támogatás összegéről

83 A vitatott határozat 1. cikkével összefüggésben értelmezett 3. cikke (1) bekezdésének megfelelően a Görög Köztársaságnak vissza kell téríttetnie az Olympic Airwayszel az említett apport címén juttatott 41 millió eurót.

84 Mivel a Görög Köztársaság állítása szerint ezen összeget beszámítás útján visszatéríttette, meg kell vizsgálni, hogy a benyújtott iratok igazolják-e e kötelezettség végrehajtását a jelen ítélet 79–81. pontjában említett elveknek megfelelően.

85 E tekintetben az alperes többek között benyújtott egy 2008. október 31-i feljegyzést, amelyet a gazdasági és pénzügyminisztérium az Olympic Airwaysnek címzett.

86 E feljegyzés szövegéből megállapítható, hogy „a 41 085 840 euró összegű tartozás, amely a köztartozások beszedésére vonatkozó törvénykönyvnek megfelelően került megállapításra, és amely a társaság részére 1998. október 9-én kifizetett tőkeemelés összegének visszatérítésére irányuló kötelezettségből ered, 2007. augusztus 31-én teljes mértékben (tőke és kamatok) kiegyenlítésre került a 2922. sz. beszámítási ügylettel, amely azon összeg beszámításáról rendelkezett, amelyet egyébként az adóhatóságnak az Olympic Airways részére ki kellett volna fizetnie az Államnak a 2516/31.8.2007. sz. fizetési meghagyásban megjelölt tartozása alapján”, amely fizetési meghagyást a Görög Köztársaság az Olympic Airways javára a 2006. december 6-i választottbírósági ítélet alapján bocsátott ki 601 289 003 euró összegről.

87 Másfelől a Görög Köztársaság az Olympic Airwaysnek a vele szemben az említett választottbírósági ítélet alapján fennálló követelésével kapcsolatban megerősítette, hogy a nemzeti hatóságoknak törvényes kötelezettségük volt e társaság tartozásainak a részére fizetendő összeggel szemben történő beszámítása.

88 A Bíróság álláspontja szerint ezen irattal az alperes bizonyította a tőkeinjekció útján nyújtott támogatási összeg visszatérítését.

f) Az ún. „spatosimo” adóból eredő támogatási összegről

89 A vitatott határozat 3. cikke (1) bekezdésének megfelelően a Görög Köztársaság köteles visszatéríttetni az Olympic Airwayszel többek között a repülőterek modernizációját és fejlesztését elősegítő, ún. „spatosimo” adó e társaság általi tartós nem fizetésének eltűrése formájában nyújtott állami támogatást, összesen 60 999 156 euró összegben (e határozat 208. pontja).

90 Mivel az alperes állítása szerint ezen összeg egy részét, nevezetesen 22 806 158 eurót már a vitatott határozat elfogadása előtt visszatérítettek, meg kell jegyezni, hogy még ha e visszatérítés a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben 2005.

május 12-én hozott ítélet kihirdetése előtt történt is, a Görög Köztársaság mindenesetre nem nyújtott be az ezen állítás alátámasztására alkalmas bizonyítékokat.

91 A polgári légiközlekedési hatóság 2007. október 2-i, a Görög Köztársaság ellenkérelmének B.15 mellékletében szereplő levelét illetően ugyanis, amelyben az Olympic Airways által az ún. „spatosimo" adó címén végzett kifizetésekre hivatkoznak összesen 22 806 158 euró összegben, meg kell jegyezni, hogy e levélben megállapításra került, hogy az Olympic Airways 1999. szeptember 24-én 3 445 793 eurót, 2001. június 29-én pedig 19 360 365 eurót fizetett ki.

92 Márpedig függetlenül attól, hogy ezen kifizetések jóval azelőtt történtek, hogy a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben 2005. május 12-én hozott ítélet alapjául szolgáló keresetlevelet benyújtották volna, amelynek tárgyában a Bíróság megállapította a vitatott határozat végrehajtásának elmulasztását, meg kell jegyezni, hogy a fent említett 2007. október 2-i levél arra szorítkozik, hogy megerősíti, hogy az Olympic Airways ténylegesen kifizette az említett összegeket, azonban nem alkalmas a támogatás visszatérítésének bizonyítására.

93 Végül a közlekedési és kommunikációs minisztérium 2003. június 26-i, a Bizottsághoz címzett és az ellenkérelem B.19 mellékletében szereplő levelében említett összegek kifizetésére vonatkozó igazolások sem szolgálnak elegendő bizonyítékként. Az Olympic Airways által kibocsátott, e levélhez mellékelt kifizetési igazolásokat illetően meg kell állapítani, hogy amint azt a Bizottság is megjegyzi, ezen iratok egyikén sem szerepel a megfelelő rovatban a bank bélyegzője, amely az összeg átvételét igazolná. Továbbá a bemutatott iratok 2001. júniusi keltezésűek, és egyiken sem szerepel 1999. szeptember 24-i dátum, amely napon a fent említett 2007. október 2-i levél szerint a 22 806 158 euró teljes összeg egy részét kifizették.

94 Meg kell tehát állapítani, hogy az alperes állam nem bizonyította az ún. „spatosimo" adóból eredő 22 806 158 euró támogatási összeg visszatérítését.

95 Az említett adó fennmaradó összegét (38 192 997 euró) illetően a Görög Köztársaság többek között benyújtotta a Bírósághoz a gazdasági és pénzügyminisztérium fent említett 2008. október 31-i, Olympic Airwaysnek címzett feljegyzését.

96 Az említett feljegyzés szövegéből kitűnik, hogy az Olympic Airways „spatosimo" adóból eredő, a vitatott határozat szerinti időszakra vonatkozó tartozásai „2007. augusztus 31-én teljes mértékben kiegyenlítetésre kerültek a 2927. sz., 2928. sz., 2929. sz., 2930. sz., 2931. sz., 2932. sz., 2933. sz. és 2940. sz. beszámítási ügyletekkel, amelyek azon összeg beszámításáról rendelkeztek, amelyet egyébként az adóhatóságnak az Olympic Airways részére ki kellett volna fizetnie az Államnak az e társasággal szemben fennálló, a 2516/31.8.2007. sz. fizetési meghagyásban megjelölt tartozása alapján".

97 A Bíróság álláspontja szerint ezen irattal az alperes bizonyította az ún. „spatosimo" adó fennmaradó részének visszatérítését.

98 A fentiekből következik, hogy a Görög Köztársaság nem bizonyította jogilag megkövetelt módon, hogy az ún. „spatosimo" adóból eredő 22 806 158 eurós támogatási összeget az Olympic Airways visszatérítette.

g) A repülőtéri bérleti díjakból eredő támogatási összegről

99 A vitatott határozat 3. cikke (1) bekezdésének megfelelően a Görög Köztársaság köteles visszatéríttetni az Olympic Airwayszel a repülőtéri bérleti díjak tartós nem fizetésének eltűrése formájában nyújtott állami támogatást, 2,46 millió euró összegben (e határozat 206. pontja).

100 E támogatásrész visszatéríttetésének módját illetően a Görög Köztársaság ellenkérelmében egyfelől kijelentette, hogy 1 818 027 euró összeg visszatérítttetése iránt már intézkedett, másfelől visszautalt többek között az indokolással ellátott véleményre adott válaszban megadott információkra, amelyek szerint a polgári légiközlekedési hatóság által mindösszesen 1 087 141 euró összegben kibocsátott négy számla több alkalommal módosításra és beszámításra került.

101 E tekintetben meg kell állapítani, hogy – amint azt a főtanácsnok is megjegyezte indítványának 54–56. pontjában – a Görög Köztársaság által benyújtott iratok, azaz a polgári légiközlekedési hatóság által kiállított számlák, a helyesbítő iratok és az új, helyettesítő számlák, valamint az Olympic Airways és a polgári légiközlekedési hatóság egymással szemben fennálló kölcsönös tartozásainak és követeléseinek beszámítására vonatkozó nyilatkozatok alapján nem állapítható meg kellő pontossággal a fizetendő repülőtéri bérleti díjak visszatérítésének módja, mivel az erre vonatkozóan benyújtott táblázatok több ellentmondást is tartalmaznak a különböző számlák összegeivel és az érintett időszakokkal kapcsolatban.

102 Ezen iratok tehát nem alkalmasak az állítólagos visszatérítttetés megtörténtének bizonyítására.

103 Meg kell továbbá vizsgálni a vitatott határozat végrehajtását a polgári légiközlekedési hatóság két másik számlájának kifizetését illetően.

104 Először is, a polgári légiközlekedési hatóság 3307/98. sz. számlájának megfelelő 176 082 euró összeget illetően a gazdasági és pénzügyminisztérium fent említett, Olympic Airwaysnek címzett 2008. október 31-i feljegyzésének szövegéből kitűnik, hogy az említett összeg „2007. augusztus 31-én teljes mértékben (352 808 euró tőkeösszeg és kamatok) kiegyenlítésre került a 2926. sz. beszámítási ügylettel, amely azon összeg beszámításáról rendelkezett, amelyet egyébként az adóhatóságnak az Olympic Airways részére ki kellett volna fizetnie az Államnak az e társasággal szemben fennálló, a 2516/31.8.2007. sz. fizetési meghagyásban megjelölt tartozása alapján”.

105 A Bíróság álláspontja szerint ezen irattal az alperes bizonyította a repülőtéri bérleti díjak egy részéből eredő, fent említett támogatási összeg visszatérítését.

106 Másodszor a polgári légiközlekedési hatóság 4175/99. sz. számlájának megfelelő 478 606 euró összeg visszatérítését illetően meg kell jegyezni, hogy – amint a főtanácsnok is megállapította indítványának 58. pontjában – az alperes által az ellenkérelmében benyújtott iratok, nevezetesen a beszámításra vonatkozó 2007. október 2-i miniszteri rendelet, a polgári légiközlekedési hatóság Olympic Airwaysnek címzett 2007. október 17-i levele, amely mellékletben részletes kimutatást tartalmaz a beszámításra került összegekről, valamint az említett hatóság 2007. október 19-én az Olympic Airwaysnek címzett levele, amely megállapítja a 4175/99. sz. számla kamatokkal növelt összegének az említett rendelet alapján történt beszámítását, elegendő bizonyítéknak minősülnek az említett, repülőtéri bérleti díjak címén járó összeg visszatérítésének igazolására.

107 Következésképpen a vitatott határozatot a polgári légiközlekedési hatóság fent említett két, összesen 654 688 euró összegű számlájának kifizetését illetően végrehajtották.

108 A fentiekből következik, hogy a Görög Köztársaság nem bizonyította jogilag megkövetelt módon, hogy az Olympic Airways a repülőtéri bérleti díjak formájában nyújtott támogatás teljes összegét visszatérítette.

h) Végkövetkeztetés

109 A fenti megfontolásokból következik, hogy a Görög Köztársaság nem bizonyította jogilag megkövetelt módon azt, hogy az ún. „spatosimo” adó egy részét (lásd a fenti 94. pontot) és a repülőtéri bérleti díjak egy részét (lásd a fenti 102. pontot) az Olympic Airways visszatérítette.

110 E körülmények között a Bíróság úgy véli, hogy a Görög Köztársaság kényszerítő bírság fizetésére kötelezése megfelelő pénzügyi eszköz arra, hogy ez utóbbit ösztönözze a megállapított kötelezettségszegés megszüntetéséhez és a vitatott határozat, valamint a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben 2005. május 12-én hozott ítélet teljes végrehajtásának biztosításához szükséges intézkedések elfogadására.

B – *A kényszerítő bírság összegéről*

1. Előzetes észrevételek

111 Emlékeztetni kell arra, hogy minden egyes ügyben a Bíróság feladata annak értékelése, hogy az adott ügy körülményeire figyelemmel milyen pénzügyi szankciót kell kiszabni (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2005. július 12-én hozott ítélet 86. pontját és a C-177/04. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2006. március 14-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-2461. o.] 58. pontját).

112 A Bizottság javaslatai a Bíróságot tehát nem kötik, azok csak hasznos hivatkozási alapként szolgálnak. Ugyanígy a Bizottság közleményeiben foglalt iránymutatások sem kötik a Bíróságot, de hozzájárulnak az átláthatóság, az előreláthatóság és a jogbiztonság biztosításához ezen intézmény tevékenységével kapcsolatban (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Portugália ügyben hozott ítélet 34. pontját).

113 A kényszerítő bírság kiszabását illetően a Bíróság kimondta, hogy az említett szankciót annak tükrében kell meghatározni, hogy milyen mértékű meggyőzésre van szükség ahhoz, hogy a kötelezettségszegést megállapító ítélet végrehajtását elmulasztó tagállam változtasson magatartásán és véget vessen a kifogásolt jogsértésnek (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2005. július 12-én hozott ítélet 91. pontját).

114 Az e területen rendelkezésére álló mérlegelési jogkörének gyakorlása során a Bíróság feladata, hogy úgy határozza meg a kényszerítő bírságot, hogy az egyrészt megfeleljen a körülményeknek, másrészt arányos legyen a megállapított kötelezettségszegéssel, valamint az érintett tagállam fizetőképességével (lásd a C-278/01. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2003. november 25-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-14141. o.] 41. pontját, a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2005. július 12-én hozott ítélet 103. pontját és a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2006. március 14-én hozott ítélet 61. pontját).

115 A Bíróság mérlegelése keretében tehát a közösségi jog egységes és tényleges alkalmazása céljából előírt kényszerítő bírság kényszerítő jellegének biztosítása érdekében figyelembe veendő alapszempontok főszabály szerint a következők: a jogsértés időtartama, a jogsértés súlya és a szóban forgó tagállam fizetőképessége. E szempontok alkalmazásához a Bíróságnak figyelembe kell vennie különösen az ítéletben foglaltak teljesítése elmaradásának a magán- és közérdekeket érintő következményeit, továbbá azt, hogy a szóban forgó tagállamot milyen sürgősen kell a kötelezettségei teljesítésére szorítani (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2005. július 12-én hozott ítélet 104. pontját, a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2006. március 14-én hozott ítélet 62. pontját és a fent hivatkozott Bizottság kontra Portugália ügyben hozott ítélet 39. pontját).

2. A jogsértés időtartamáról

116 A Bíróság feladata a jogsértés időtartamának meghatározása. Ezen időtartamot a tények Bíróság általi mérlegelésének időpontja alapján, és nem a Bíróság Bizottság általi megkeresésének időpontja alapján kell értékelni (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2006. március 14-én hozott ítélet 71. pontját és a fent hivatkozott Bizottság kontra Portugália ügyben hozott ítélet 45. pontját).

117 E körülmények között, mivel a Görög Köztársaság nem tudta bizonyítani, hogy a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben 2005. május 12-én hozott ítélet teljes végrehajtására vonatkozó kötelezettségének megsértése ténylegesen véget ért, meg kell állapítani, hogy az említett kötelezettségszegés több mint négy éve tart, amely jelentős időtartamot jelent.

3. A jogsértés súlyáról

118 E ponton – amint azt a főtanácsnok is kiemelte indítványának 72. pontjában – hangsúlyozni kell az EK-Szerződés rendelkezéseinek alapvető fontosságát az állami támogatások terén.

119 A vitatott határozat és a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben 2005. május 12-én hozott ítélet tárgyát képező szabályok ugyanis az EK 2. cikk értelmében az Európai Közösségre ruházott alapvető feladatok egyikének, nevezetesen a közös piac létrehozására és a gazdasági teljesítmények nagyfokú versenyképességének és konvergenciájának előmozdítására vonatkozó feladat kifejeződését jelentik. E feladatra utal az EK 3. cikk (1) bekezdésének g) pontja is, amely kimondja, hogy a Közösség tevékenysége egy olyan rendszert foglal magában, amely megakadályozza a belső piaci verseny torzulását.

120 A jelen ügyben megsértett közösségi jogi rendelkezések jelentősége megmutatkozik többek között abban, hogy a jogellenes állami támogatás visszatérítésével a támogatás által létrehozott versenyelőny által okozott versenytorzítás megszűnik, és e visszatérítéssel a kedvezményezett elveszti azt az előnyét, amelyet a piacon versenytársaival szemben élvezett (lásd ebben az értelemben a C-350/93. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 1995. április 4-én hozott ítélet [EBHT 1995., I-699. o.] 22. pontját és a C-277/00. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2004. április 29-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-3925. o.] 75. pontját).

121 Hozzá kell tenni, hogy a légifuvarozók számára nyújtott állami támogatások felügyelete kiemelkedően fontos, mivel a szóban forgó piac természeténél fogva határokon átnyúló.

122 A jelen ügyben megállapított kötelezettségszegést illetően meg kell jegyezni, hogy azon támogatási összegek, amelyek tekintetében az alperes nem bizonyította a visszatérítést,

a vitatott határozat és a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben 2005. május 12-én hozott ítélet tárgyát képező teljes összegnek csak viszonylag kis részét képezik.

4. Az alperes tagállam fizetőképességéről

123 A Bizottság azon javaslatát illetően, miszerint az alapösszeget meg kell szorozni a Görög Köztársaságra alkalmazandó speciális együtthatóval, a Bíróság több alkalommal kimondta, hogy e számítási módszer megfelelő mód arra, hogy tükrözze az érintett tagállam fizetőképességét úgy, hogy emellett fenntartja az egyes tagállamok közötti ésszerű különbséget (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben hozott ítélet 88. pontját, a fent hivatkozott Bizottság kontra Spanyolország ügyben hozott ítélet 59. pontját, a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2005. július 12-én hozott ítélet 109. pontját és a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2006. március 14-én hozott ítélet 75. pontját).

5. Végkövetkeztetés

124 A fentiekre tekintettel a Bíróság álláspontja az, hogy 16 000 euró összegű kényszerítő bírság kiszabása megfelelő.

6. A kényszerítő bírság hatálybalépésének napjáról és tételéről

125 Tekintettel a támogatás két elemének – nevezetesen az ún. „spatosimo” adó egy részének és a repülőtéri bérleti díjak egy részének (lásd a fenti 94. és 102. pontot) – visszatérítésére vonatkozó bizonyítékok hiányával kapcsolatos fenti megállapításokra, a Bíróság álláspontja szerint a kényszerítő bírság hatálybalépésének napját a jelen ítélet

kihirdetésétől számított egy hónapban kell meghatározni annak érdekében, hogy az alperes tagállamnak lehetősége legyen bizonyítani, hogy megszüntette a kötelezettségszegést.

126 A kényszerítő bírság tételét illetően, a kényszerítő bírságot napi tételek alapján kell kiszabni az alperesre.

127 A fentieket figyelembe véve a Görög Köztársaságot kötelezni kell, hogy fizessen a Bizottságnak „az Európai Közösségek saját forrásai" számlára napi 16 000 euró összegű kényszerítő bírságot a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben 2005. május 12-én hozott ítéletnek való megfeleléshez szükséges intézkedések végrehajtása késedelmének minden napjára a jelen ügyben hozott ítélet kihirdetésétől számított egy hónap elteltétől kezdődően, az említett 2005. május 12-i ítélet végrehajtásának napjáig.

C – *A kényszerítő bírság és az átalányösszeg halmozott kiszabásáról*

1. A felek érvei

128 A Bizottság arra hivatkozik, hogy a Bíróságnak a jelen ügyben mind kényszerítő bírságot, mind átalányösszeget ki kell szabnia. Álláspontja szerint az átalányösszeg kiszabása lényeges, ugyanis a Bíróság valamely ítéletének végrehajtásával kapcsolatos bármely tartós késedelem sérti a jogszerűség és a jogbiztonság elvét különösen az állami támogatások terén. E területen a Bizottság határozata és még inkább a Bíróságnak az ilyen határozatban foglaltak jogellenes támogatások visszatéríttetése formájában történő teljesítésének elmulasztását megállapító ítélete végrehajtásának azonnalinak és hatékonynak kell lennie.

129 A vitatott határozat Elsőfokú Bíróság általi részleges megsemmisítését illetően a Bizottság megjegyzi, hogy e körülmény nem befolyásolja az átalányösszeg mértékének meghatározását.

130 A Bizottság hangsúlyozza, hogy a javasolt összeg nem túlzott. Legalább két év telt el ugyanis a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben 2005. május 12-én hozott ítélet meghozatala óta anélkül, hogy a szóban forgó támogatásokat ténylegesen visszatérítették volna. Még ha a Bíróságnak el is kellene ismernie, hogy a szóban forgó összegeket 2007 augusztusa és októbere között visszatérítették, a támogatások mintegy öt évvel az eredeti határozat és több mint két évvel a Bíróság ítélete meghozatalát követően történő visszatérítése semmi esetre sem tekinthető olyan intézkedésnek, amellyel az érintett állam eleget tesz kötelezettségeinek.

131 A Bizottság kifejti, hogy nem a különböző támogatási kategóriák vagy a visszatérítendő összegek alapján határozta meg a kötelezettségszegés súlyát, hanem a gazdasági szereplőkre kifejtett negatív hatásaiból és a Szerződés állami támogatásokra vonatkozó rendelkezéseinek fontosságából kiindulva. Az, hogy a vitatott határozat elfogadását követő öt év elteltével a Görög Köztársaság által elfogadott intézkedések továbbra sem vezettek az abban megjelölt támogatási összegek visszatéríttetésére, a közösségi jog súlyos megsértését jelenti.

132 Mindenesetre a Bizottság álláspontja szerint, még ha a Bíróság megállapítaná is, hogy a támogatási összegeket visszatérítették, az átalányösszeg akkor is az említett összegek teljes visszatérítésének időpontjáig alkalmazandó.

133 A kiszabandó átalányösszeg mértékét illetően a Bizottság álláspontja az, hogy a 200 eurós napi tétellel való számítás megfelel a kötelezettségszegés súlyának, és figyelembe veszi az összeg elrettentő hatása elérésének szükségességét. Amennyiben az említett összeget megszorozzuk a jogsértés súlyára vonatkozó 12-es együtthatóval és az említett tagállam fizetőképességére vonatkozó 4,38-as együtthatóval, 10 512 eurót kapunk.

134 A Görög Köztársaság álláspontja szerint mindenesetre az EK 228. cikk szerinti szankciók halmazatban történő alkalmazása aránytalan különösen annak fényében, hogy a szóban forgó szankciók ugyanazt a célt követik, nevezetesen az érintett tagállam kötelezettségszegése megszüntetésének és a közösségi jognak a szóban forgó jogsértés megszüntetésére irányuló pénzügyi ösztönző által történő hatékony alkalmazásának célját. Következésképpen az intézkedéseket nem halmazatban, hanem elkülönülten kell alkalmazni, attól függően, hogy a kettő közül melyik tűnik megfelelőbbnek.

135 A Görög Köztársaság arra is hivatkozik, hogy az EK 228. cikkben előírt szankciók kiszámításának kezdő időpontjaként az indokolással ellátott véleményben előírt határidő lejártának időpontját kell alkalmazni, és nem a Bíróság jogsértést megállapító ítélete meghozatalának napját.

136 A Görög Köztársaság hangsúlyozza, hogy a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben 2005. május 12-én hozott ítélet végrehajtása ésszerű időben megtörtént, azaz a kihirdetését követő két éven belül és az indokolással ellátott véleményben előírt határidő lejártát követő egy éven belül. Figyelembe kell venni az ügy technikai nehézségeit is és a Bizottság együttműködésének hiányát is a vitatott határozat végrehajtásával kapcsolatban.

137 A Görög Köztársaság álláspontja szerint a jogsértés súlyának meghatározása szorosan összefügg a visszatéríttetendő támogatások összegével, mivel azok összegétől függenek a közösségi jogszabályok megsértésének a köz- és magánérdekekre gyakorolt következményei. Nyilvánvaló, hogy minél kisebb a támogatás összege, annál korlátozottabb mértékben zavarja meg a légifuvarozási ágazatban a szabad versenyt. Következésképpen mivel az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy a vitatott határozatban foglalt egyes összegek visszatérítése megfelelt a közösségi jognak, a kötelezettségszegés súlya is kisebb.

138 A Görög Köztársaság hozzáteszi, hogy e téren a belső piacot az Olympic Airlines nem befolyásolhatta, mivel az nem jogutódja az Olympic Airwaysnek. Ez utóbbi társaság

ugyanis, amely 2003 óta nem folytat légifuvarozási tevékenységet, kizárólag a földi kiszolgálási ágazatban nyújt szolgáltatást, így a légifuvarozási ágazatban nem torzulhatott a verseny.

139 Végül, amennyiben a Bíróság szükségesnek tartaná átalányösszeg kiszabását, a Görög Köztársaság álláspontja szerint a Bizottság által javasolt összeg aránytalan, és megfelelően csökkenteni kell.

2. A Bíróság álláspontja

a) A két szankció halmazatban történő kiszabásáról

140 Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy az EK 228. cikk (2) bekezdése szerinti eljárás célja a kötelezettségszegő tagállamnak a kötelezettségszegést megállapító ítéletben foglaltak teljesítésére való ösztönzése, és ezáltal a közösségi jog tényleges alkalmazásának biztosítása, és mindkét, e rendelkezés szerinti intézkedésnek – nevezetesen az átalányösszegnek és a kényszerítő bírságnak – ugyanez a célja (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2005. július 12-én hozott ítélet 80. pontját).

141 A Bíróság ennélfogva az említett ítélet 81. és 82. pontjában kimondta, hogy ezen intézkedések egyikének vagy másikának alkalmazása attól függ, hogy az ügy körülményeire tekintettel képesek-e a követett cél elérésére, és e körülmények között nem kizárt a két szankció együttes alkalmazása.

142 Következésképpen a Bíróság feladata az egyes esetekben az előtte folyamatban levő ügy körülményei szerint a meggyőzés és visszatartás szerinte szükséges mértéke alapján

meghatározni az első kötelezettségszegést megállapító ítéletben foglaltak lehető leghamarabb történő teljesítésének biztosításához és a közösségi jog hasonló megsértése megismétlődésének a megelőzéséhez szükséges megfelelő pénzügyi szankciókat (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2005. július 12-én hozott ítélet 97. pontját és a C-121/07. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2008. december 9-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-9159. o.] 59. pontját).

143 Ennélfogva a Bíróság az érintett területen rendelkezésére álló mérlegelési jogkörének gyakorlása során jogosult halmazatban kiszabni kényszerítő bírságot és átalányösszeget.

b) Az átalányösszeg kiszabásának szükségességéről

144 Emlékeztetni kell arra, hogy az átalányösszeg kiszabására minden egyes esetben a megállapított kötelezettségszegés jellemzőivel, valamint az EK 228. cikk alapján megindított eljárás során az érintett tagállam által tanúsított magatartással összefüggő, releváns tényezők összessége alapján kell, hogy sor kerüljön (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2008. december 9-én hozott ítélet 62. pontját). E tekintetben az említett rendelkezés széles mérlegelési jogkört biztosít a Bíróság számára annak eldöntésében, hogy kiszab-e vagy sem ilyen szankciót (lásd az említett ítélet 63. pontját).

145 A jelen ügyet illetően a Bíróság álláspontja az, hogy a megállapított kötelezettségszegés jogi és ténybeli háttere arra utal, hogy a közösségi jog megsértése hasonló jövőbeni ismétlődésének a hatékony megakadályozása megkívánja az olyan visszatartó erejű intézkedést, mint az átalányösszeg kiszabása (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2008. december 9-én hozott ítélet 69. pontját).

c) Az átalányösszeg mértékéről

146 Ha a Bíróság elhatározza az átalányösszeg kiszabását, a mérlegelési jogkörének gyakorlása keretében e szankciót meghatározhatja oly módon, hogy az egyrészt a körülményekhez igazodjon, másrészt pedig arányban álljon a megállapított kötelezettségszegéssel, és az érintett tagállam fizetőképességével (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Spanyolország ügyben hozott ítélet 41. pontját).

147 Az e tekintetben releváns szempontok között a következők szerepelnek: a kötelezettségszegés fennállásának időtartama az azt megállapító ítélet kihirdetése óta, valamint az érintett köz- és magánérdekek (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2005. július 12-én hozott ítélet 114. pontját és a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben 2008. december 9-én hozott ítélet 64. pontját).

148 A figyelembe veendő szempontok különösen a jelen ítéletnek a jogsértés időtartamára és súlyára vonatkozó 117–122. pontjában szereplő megfontolásokból következnek.

149 A fentiek alapján a Bíróság álláspontja szerint a jelen ügy körülményei megfelelő értékelésének megfelel, ha a Görög Köztársaság által fizetendő átalányösszeget 2 millió euróban állapítja meg.

150 Következésképpen a Görög Köztársaságot kötelezni kell, hogy fizessen a Bizottságnak „az Európai Közösségek saját forrásai” számlára 2 millió euró átalányösszeget.

VII – A költségekről

151 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a értelmében a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Görög Köztársaságot, mivel a kötelezettségszegés megállapítást nyert, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

1) A Görög Köztársaság – mivel az indokolással ellátott véleményben előírt határidő lejártáig nem fogadta el a C-415/03. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 2005. május 12-én hozott, a jogellenesnek és a közös piaccal összeegyeztethetetlennek ítélt támogatásoknak a Görögország által az Olympic Airways társaságnak nyújtott támogatásról szóló, 2002. december 11-i 2003/372/EK bizottsági határozat 3. cikkének megfelelő visszatérítésével kapcsolatos ítélet végrehajtásához szükséges intézkedéseket – nem teljesítette az e határozatból és az EK 228. cikk (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

2) A Bíróság kötelezi a Görög Köztársaságot, hogy fizessen az Európai Közösségek Bizottságának „az Európai Közösségek saját forrásai” számlára napi 16 000 euró összegű kényszerítő bírságot a fent hivatkozott Bizottság kontra Görögország ügyben 2005. május 12-én hozott ítéletnek való megfeleléshez szükséges intézkedések végrehajtása késedelmének minden napjára a jelen ügyben hozott ítélet kihirdetésétől számított egy hónap elteltétől kezdődően az említett, 2005. május 12-i ítélet végrehajtásának napjáig.

3) A Bíróság kötelezi a Görög Köztársaságot, hogy fizessen az Európai Közösségek Bizottságának az „Európai Közösség saját forrásai” számlára 2 millió euró átalányösszeget.

4) A Bíróság a Görög Köztársaságot kötelezi a költségek viselésére.

Aláírások